آیت‌الله اعرافی

اندیشکده‌های غربی در انتظار روایت رشادت‌های شهید محمدالضیف برای مطالعه و متابعه‌اند

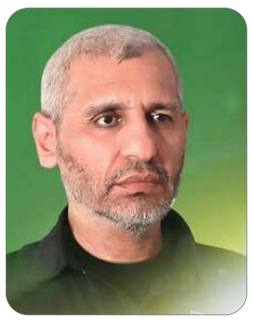

آیت‌الله اعرافی در سالروز اعیاد شعبانیه، شهادت فرمانده بزرگ و مجاهد سترگ محمد دیاب المصری، معروف به «محمد الضیف» را تبریک و تسلیت گفت.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام بدین شرح است:

﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا﴾ (احزاب، ۲۳)

شهادت فرمانده بزرگ و مجاهد سترگ جناب محمد دیاب المصری اعلی‌الله مقامه، ستاره‌ای دیگر بر شانه‌های عملیات هیبریدی طوفان‌الاقصی بود.

او را که به‌سبب تعدد جابجایی در مکان استقرار، ضیف‌البیوت می‌نامیدند، شایسته است که ضیف‌القلوب و تاج‌الشعوب جهان پهناور اسلام و درخت تناور مقاومت بخوانیم؛ چنان‌که رب متعال در باب مجاهدان مهاجر می‌فرماید: «وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً...» (نساء، ۱۰۰).

مخیم‌زاده‌ای که ارتش‌های با عِده و عُده اروپایی – آمریکایی، در لباس افچه‌های صهیونیست، دهه‌ها به دنبال یک لنگه کفش مندرس از او برای اقامه سیرک مانور اقتدار بودند؛ اکنون در انتظار خروج روایت رشادت‌های شهید محمدالضیف از طبقه‌بندی مقاومت اسلامی فلسطین برای مطالعه و متابعه در اندیشکده‌های ژئواستراتژیک غربی هستند.

آسمان فردای ضیف برخلاف دیروز او، هرگز مه‌آلود نیست. آنگاه که پاهایش مجروح شد، جوانان تازه نفس را از نیویورک و پاریس تا اردوگاه جنین به قیام انسانیت فراخواند. اگر چشمانش را هدف گرفتند، چشم جهانیان را به ۳۶۰ کیلومتر مربع در ساحل شرقی دریای مدیترانه و حیات نظامی – اجتماعی آن، خلال ۴۷۰ روز نسل‌کشی خیره کرد و اکنون که به لقای الهی نائل آمده؛ بشارت باد که ضیف به میلیون‌ها ضیوف در هر میلی‌متر از خاک مقدس سرزمین همیشه فلسطین تبدیل، راهش گزیده و روحش دمیده خواهد شد.

همانا خون شهید محمد و همرزمانش از طریق همان تونل‌های مویرگی باریکه غزه، به ریشه‌های درخت سرو فلسطین تزریق خواهد شد و شاخه‌های آن، گنبدهای کاغذین رژیم غاصب را در هم خواهد شکست. ﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ... .﴾ (توبه، ۱۱۱).

علیرضا اعرافی/ مدیر حوزه‌های علمیه

آیت‌الله اعرافی در جمع اساتید و طلاب مدرسه حضرت امام علی‌بن موسی‌الرضا علیه‌السلام

حوزه‌های علمیه نقش‌آفرینی اجتماعی و سیاسی را همیشه وظیفه دانسته‌اند

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه حوزه‌های علمیه در طول تاریخ پرافتخار خود، هیچ‌وقت محصور در یک منطقه و مخصوص طیفی خاص نبوده‌اند، تصریح کرد: در نقاط مختلف دنیا همواره برکات حوزه‌های علمیه پخش بوده و امروز نیز، حوزه باید به رسالت بین‌المللی خود بیندیشد؛ چراکه به‌برکت انقلاب اسلامی، فضای کار در این زمینه رشد پیدا کرده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی، با حضور در مدرسه علمیه قرآنی حضرت علی‌بن موسی‌الرضا علیه‌السلام قم، در جمع اساتید، مدیران و طلاب این مدرسه، با اشاره به ایام‌الله مبارک دهه فجر انقلاب اسلامی و لزوم معرفی دستاوردهای عظیم انقلاب و نظام اسلامی به مردم و جوانان، گفت: انقلاب اسلامی حقیقتاً پدیده‌ای بی‌نظیر در تاریخ است.

حوزه علمیه ریشه در تاریخ دارد

مدیر حوزه‌های علمیه خاطرنشان کرد: حوزه علمیه درخت تنومندی است که در تاریخ ریشه دارد و این هویت تاریخی، یک هویت ریشه‌دار و پایدار است؛ حوزه علمیه درخت تناوری است که در طول تاریخ، با طوفان‌های بزرگی مواجه شده؛ اما سرجایش مانده است؛ لذا شما طلاب عزیز سعی کنید، حتماً تاریخ حوزه‌های علمیه را بخوانید.

به گفته آیت‌الله اعرافی، شناخت پیشینه حوزه را استاد باید با خود داشته باشد و در ضمن، نگاه انتقادی را هم حفظ کند تا در تحولات نقش مفید ایفا کند.

حفظ هویت اصیل حوزوی

وی با بیان اینکه تربیت نیروهای توانمند و دارای هویت اصیل حوزوی، نیازمند داشتن نگاه تاریخی به فرآیند و پیشینه حوزه‌های علمیه است، تصریح کرد: نگاه تاریخی مورد نیاز اساتید حوزه، هم شامل نگاه خرد به سرگذشت بزرگان و شخصیت‌های حوزه و هم نگاه کلان به سیر تطورات حوزه می‌باشد.

عضو مجلس خبرگان رهبری افزود: حوزه‌های علمیه همواره از یک بعد اجتماعی و سیاسی برخوردار بوده‌اند؛ این یک اصل بوده که حوزه‌های علمیه نقش‌آفرینی اجتماعی و سیاسی را در تمام ادوار وظیفه خود دانسته‌اند.

آیت‌الله اعرافی در ادامه، با بیان اینکه حوزه‌های علمیه در طول تاریخ پرافتخار خود، هیچ‌وقت محصور در یک منطقه و مخصوص طیفی خاص نبوده‌اند، تصریح کرد: در نقاط مختلف دنیا، همواره برکات حوزه‌های علمیه پخش بوده و امروز نیز، حوزه علمیه باید به رسالت بین‌المللی خود بیندیشد؛ چراکه به‌برکت انقلاب اسلامی، فضای کار در این زمینه رشد پیدا کرده است.

مدیر حوزه‌های علمیه ابراز کرد: طلاب با تاریخ حوزه آشنا باشند و شناخت حوزه‌ها، به طلاب این باور را می‌دهد که وصل به یک درخت تناور هستند.

حوزه در عصر جدید رسالت‌های سنگینی دارد

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه بر این نکته مهم هم تأکید کرد: حوزه در عصر جدید، رسالت‌های سنگینی دارد که علی‌رغم همه دستاوردها، در برابر این رسالت‌ها باید بسیار کار کنیم؛ حوزه بر اساس نیازهای آینده، طراحی‌های بسیار مطلوبی دارد که به سمت عمل می‌رود و به‌طور کلی شرایط کنونی حوزه بی‌سابقه است.

حوزه علمیه پشتوانه محکم انقلاب اسلامی است

آیت‌الله اعرافی افزود: حوزه علمیه ریشه در آغاز اسلام و تاریخ بیش از هزارساله دارد؛ تاریخ پرفراز و نشیب و افتخارآمیز حوزه‌های علمیه، امروزه پشتوانه محکمی برای انقلاب اسلامی است که باید به این موضوع توجه کرد.

تبدیل پایگاه‌های هر دوره از خلافت به بزرگترین مقر اندیشه‌ای

مدیر حوزه‌های علمیه در پایان گفت: در ادوار تاریخی حوزه، شاهد دانشمندانی چون شیخ مفیدها بودیم که شخصیت بسیار برجسته برای امت اسلامی و پایگاه مهمی برای جوشش معارف الهی بودند؛ بزرگان حوزه با حکمت، عقل دانشی و تدبیر، پایگاه‌های هر دوره از خلافت را به بزرگترین مقر اندیشه‌ای تبدیل کرده بودند؛ به‌طوری‌که این حوزه‌ها در مواردی مانند تولید و اقتدار در علم و دانش، الگو و سرآمد و افتخارآفرین بودند که در این مورد، می‌توان به دوره صفویه و بزرگانی همچون علامه مجلسی و شیخ بهایی که الگوی معماری بود، اشاره کرد.

رونمایی از ترجمه صحیفه سجادیه به زبان کردی

مدیر مؤسسه آموزشی و پژوهشی مذاهب اسلامی قم، از ترجمه و انتشار صحیفه سجادیه به زبان کردی خبر داد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام مهدی غلامعلی در هفتمین نشست خبری مؤسسه و بنیاد بین‌المللی صحیفه سجادیه که ۱۳ بهمن در سالن جلسات پژوهشکده مطالعات تقریبی در قم برگزار شد، اظهار کرد: صحیفه سجادیه ادعیه مشترک بین شیعه و اهل‌تسنن است؛ کتاب سراسر نور که قطعاً ترویج آن بین اهل‌سنت موجب آشنایی و نشر بیش‌ازپیش معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام می‌شود.

مدیر مؤسسه آموزشی و پژوهشی مذاهب اسلامی قم ادامه داد: ترجمه کردی سورانی «صحیفه سجادیه»، از سوی مترجم اهل‌سنت آقای نزام صالحی، از اساتید زبان و ادبیات فارسی و از هم‌وطنان مرزنشین سرپل ذهاب کرمانشاه انجام شده است. وی این اثر گران‌قدر را با تلاش شبانه‌روزی، طی مدت ۱۳ ماه به سرانجام رسانده است.

حجت‌الاسلام غلامعلی تصریح کرد: این ترجمه، سی و هفتمین زبانی است که تاکنون صحیفه سجادیه به آن ترجمه شده است. زبان کردی سورانی، گویشوران زیادی از جمله سورانی، هورامی، کلهری، بادینانی و کرمانج دارد و تمامی این گویش‌ها، این شیوه ترجمه را که معیار آن بر پایه زبان کردی است، متوجه می‌شوند.

وی با بیان اینکه مخاطبان این اثر عزیزان مناطق کردنشین ایران، ترکیه، سوریه، سلیمانیه و اربیل عراق هستند، خاطرنشان کرد: معاونت پژوهش مؤسسه مذاهب اسلامی، با هماهنگی دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی مدارس علوم دینی اهل‌سنت کشور، با توجه به اهمیت و بدیع‌بودن این اثر، در آستانه ولادت امام سجاد علیه‌السلام و روز صحیفه سجادیه، نسبت به تجدید چاپ آن اقدام کرده است و پس از ارزیابی، این ترجمه فاخر را با طراحی و آرایه‌های ظاهری جدید به چاپ رسانده است.

ادامه از صفحه ۸

کلیدهای موفقیت در تبلیغ دین

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدباقر شریعتی سبزواری

▫ چگونه می‌توان تناسب موضوع سخنرانی با نوع مجلس را رعایت کرد؟

• به عنوان مثال، اگر در مجلسی مادر کسی فوت کرده باشد، صحبت کردن درباره فضایل مادر به جای فضایل پدر، متناسب‌تر و مؤثرتر خواهد بود. یادم نمی‌رود، وقتی آقای واعظی اراکی مادرش فوت کرده بود، از بنده دعوت کرد. حقیر برای مادر او منبر رفتم. در این منبر، با شروع از آیه و حدیث درباره مادر، تا اشعار مربوط به مادر، به‌گونه‌ای عمل کردم که توجه و تأثیر زیادی بر حاضران داشت.

پس مهم است که محتوای منبر با موضوع و شرایط مجلسی که در آن صحبت می‌شود، هم‌خوانی داشته باشد. اگر فردی که فوت کرده، فرهنگی شاخص باشد، مناسب است که به فرهنگ اسلامی پرداخته شود و از تعلیم و تعلّم سخن گفته شود، نه از قیامت و برزخ. برای مجلسی که در آن فردی با موقعیت اجتماعی پایین‌تر درگذشته، ممکن است پرداختن به مسائل مربوط به قیامت و برزخ مناسب‌تر باشد.

من در کتابی با عنوان «معاد در نگاه عقل و دین»، به تفصیل به موضوع معاد پرداخته‌ام و این کتاب در این اواخر به صورت هفت جلدی منتشر شده است که هر جلد به موضوع خاصی از معادشناسی، برزخ، و تجسم اعمال اختصاص دارد. این کتاب‌ها به‌ویژه برای کسانی که در این زمینه‌ها مطالعات علمی دارند، بسیار تأثیرگذار بوده است. مرحوم آقای حکیمی، فاضل فقید، از این کتاب‌ها به‌خوبی استقبال کردند و گفتند: «معاد را از آسمان به زمین آوردی». من تلاش کرده‌ام تا مطالب را به صورت شفاف و قابل فهم ارائه دهم.

مرحوم آیت‌الله‌العظمی بروجردی قدس‌سره نیز به منبری‌ها توصیه می‌کردند که شما به منزله انبیا هستید و مانند انبیاء باید ساده و بر اساس عقل و فرهنگ مردم صحبت کنید: «نحن معاشر الأنبیاء نکلم النّاس علی قدر عقولهم»، یعنی باید سخنرانی متناسب با فهم و سطح درک مخاطبان باشد.

در منبرها، باید به مناسبات مجلس، زمان و مکان توجه داشت. برای مثال، در شوش دانیال، جایی که بیشتر، کارگران حضور داشتند، ما به قصه‌گویی، تاریخ اسلام و حدیث می‌پرداختیم ولی در هفته‌تپه مطالب علمی مطرح می‌کردیم. یکی از همراهانم که به موضوعات فلسفی علاقه‌مند بود، از من پرسید چرا در شوش دانیال درباره این مسائل صحبت نمی‌کنم. پاسخ دادم: «در شوش دانیال، مخاطبان من کارگران هستند ولی در هفت‌تپه مهندسین و کارمندان عالی‌رتبه پای منبر می‌باشند.»

برای مثال، در کلاچای، دعوت شدم در مجلسی که یک پزشک معروف فوت کرده بود و تمامی شاگردان و دوستان دکتر در مراسم حاضر بودند، منبر را با توجه به تخصص حاضران به موضوع طبابت اختصاص دادم. با قرائت آیات ﴿وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا﴾، (مائده/۳۲) و «يَا عِبَادَ اللَّهِ أَنْتُمْ كَالْمَرْضَى وَرَبُّ الْعَالَمِينَ كَالطَّبِيبِ، إرشاد القلوب، جلد۱، صفحه۱۵۳»، و اشاره به اشعار مرتبط با طبابت، سخنرانی خود را پیش بردم. حتی به نقد برخی از سوءاستفاده‌های پزشکی نیز پرداختم، با این حال، تأکید من بر نکات مثبت و علمی بود. این توجه به مناسبات مستمع و مجلس، باعث شد که تمامی حاضران به دقت گوش کنند و هیچ کس از مجلس بیرون نرود. امام جمعه نیز با تعجب گفت: «حاج آقا، همه مانده‌اند و میخکوب شده‌اند.»

پس توجه به شرایط و نیازهای مجلس و مخاطبان، کلید موفقیت در سخنرانی است و می‌تواند تأثیر سخنرانی را به طور چشمگیری افزایش دهد.

انتخاب واژه‌ها و تأثیر آن در سخنرانی

انتخاب کلمات در سخنرانی بسیار حائز اهمیت است. سخنران باید بتواند با استفاده از زبانی ساده و روان، مفاهیم پیچیده را به مخاطب منتقل کند. آقای فلسفی در جلساتی که با ایشان داشتیم، در تحلیل یک سخنرانی مذهبی، نکته‌ای مهم را مطرح کردند: ایشان مثالی زدند که در جمعی از سفیران کشورهای مختلف، سخنران درباره موسی بن جعفر و داستان ابراهیم جمال صحبت می‌کرد. در این داستان، علی بن یقیطین برای توبه و عذرخواهی از ابراهیم جمال به دستور حضرت بر شتری که در قبرستان آماده بود، به امر امام سوار می‌شود و به اعجاز در کمترین زمان ممکن خود را به منزل او می‌رساند. آقای فلسفی پیشنهاد می‌کردند که سخنران می‌تواند با جایگزینی عبارت شتر با یک تعبیر زیباتر و نمادین‌تر، تأثیرگذاری داستان را چندین برابر کند. به عنوان مثال، می‌تواند بگوید: «آن روز علی بن یقطین به دستور موسی بن جعفر با سریع‌ترین مرکب خودش را به ابراهیم جمال رساند و... ». لذا انتخاب کلمات مناسب، نه تنها باعث جذاب‌تر شدن سخنرانی می‌شود، بلکه در انتقال دقیق‌تر مفاهیم نیز بسیار مؤثر است.

مرحوم آیت‌الله عبایی خراسانی رحمه‌الله‌علیه یک بار از من پرسیدند که چه کتابی بخوانند برای منبر خوب است؟ من به ایشان پیشنهاد کردم کتابی از اسلامی ندوشن در مورد انتقاد از فرهنگ غرب که جملات مفیدی برای منبر دارد. مثلاً جمله‌ای از این کتاب که می‌گوید: «غربی‌ها به قدری در علم پیشرفته‌اند که یک پا را بسته‌اند به سفینه فضایی، ولی از نظر اخلاق و دین به قدری عقب‌اند که پای دیگر را بسته‌اند به گاری. یک پا به گاری و یک پا به سفینه فضایی، نتیجه‌اش دو شقّه شدن است». این تعبیر نشان دهنده دوشقه شدن انسان است. این تعبیر را خودم به متن اضافه کرده‌ام و آقای عبایی خیلی تحت تأثیر قرار گرفتند و خریدند و مطالعه کردند و گفتند که این کتاب در منبرشان تأثیر زیادی داشته است.

مرحوم جواد فاضل، آن ادیب توانا، کتابی در ترجمه نهج‌البلاغه داشت به نام «سخنان حضرت علی» که سرشار از عبارات زیبا و دلنشین بود. ایشان با انتخاب دقیق واژه‌ها، توانسته بودند عمق معانی نهفته در سخنان امیرالمؤمنین را به زیبایی هرچه تمام‌تر به تصویر بکشند. من خودم از عبارات ایشان در منبر استفاده می‌کردم و تأثیر شگفت‌انگیز آن را بر مخاطبان می‌دیدم.

استاد فلسفی نیز، آن سخنور چیره‌دست، با مثال‌های طنزآمیز خود نشان داده بود که چگونه یک واژه می‌تواند احساسات متفاوتی را در مخاطب برانگیزد. ایشان می‌فرمودند: «آدم متملق وقتی ثروتمند عطسه می‌کند، آب دهان او را مثل ادکلن به کله می‌مالد، اما اگر فقیر عطسه کند، می‌گوید: اَه، کثیف کردی». این تعبیرات ساده و زیبا هستند که پیام را به درستی منتقل می‌کنند و کمک می‌کنند که مستمع از منبر خسته نشود.

کلیدهای شورانگیزی در سخنرانی

یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذاری یک سخنران، توانایی او در برانگیختن احساسات مخاطب است. قرآن کریم مملو از آیاتی است که قلب‌ها را می‌لرزاند. آیه ﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ بذكرالله﴾ (حدید/۱۶) مثالی بارز از این دست آیات است. این آیه حتی بر دل فردی چون فضیل عیاض نیز تأثیر شگرفی گذاشت و او را وادار به توبه کرد.

▫ چگونه می‌توان از آیات قرآن به عنوان ابزاری برای ایجاد هیجان و شور در مخاطب استفاده کرد؟

• برای ایجاد شورانگیزی در سخنرانی، می‌توان از تفسیر عمیق و تأمل برانگیز آیات قرآن بهره برد. مثلاً آیه ﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ﴾ را می‌توان اینگونه تفسیر کرد: آیا وقت آن نرسیده است که دل‌های ما نرم شده و به گناه اعتراف کنیم؟ و با توجه به حدیث قدسی «انا عند قلوب المنکسره»، بدانیم که خداوند همیشه همراه دل‌های شکسته است.

روایت‌گری داستان‌های تأثیرگذار نیز می‌تواند به ایجاد شورانگیزی کمک کند. سخنرانانی مانند آقای نوقانی و آقای فلسفی با روایت داستان‌های غم‌انگیز و استفاده از کلمات موزون، توانسته‌اند دل‌های بسیاری را به لرزه درآورند.

رعایت نکات فنی برای ایجاد یک سخنرانی موفق

برای ایجاد یک سخنرانی موفق، رعایت نکات فنی نیز ضروری است. از جمله این نکات می‌توان به صحت قرائت آیات قرآن، تلفظ صحیح کلمات عربی و رعایت قواعد ادبیات فارسی اشاره کرد. همچنین، پرهیز از نقل مطالب بی‌اساس و داستان‌های ساختگی نیز امری مهم است.

در یکی از جلسات سخنرانی، فردی پس از پایان سخنرانی به من نزدیک شد و گفت که به دلیل علاقه به ادبیات زیبا به این جلسه آمده است. این نشان می‌دهد که سخنرانی خوب می‌تواند حتی افرادی را که به مباحث دینی علاقه‌ای ندارند، به خود جذب کند.

در نهایت، تجربه و تمرین مستمر، کلید موفقیت در سخنرانی است. با تمرین مداوم و کسب تجربه، می‌توان به سخنرانی جذاب و مؤثر دست یافت.

گفت‌وگو و تنظیم: حمید کرمی